

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Фізико-математичний факультет
Кафедра методики навчання математики та методики навчання інформатики

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

Набока
С. Набока

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Інформатика)
мова навчання Українська

Розробник:

Кайдан Н.В. кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

Величко В.Є. кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Кадубовський О.А. кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математики та інформатики ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики.

Протокол № 11 від «23» червня 2022 р.

Завідувач кафедри методики навчання математики та методики навчання інформатики _____ доц. Величко В.Є.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)

Керівник групи забезпечення
кандидат фізико-математичних наук

_____

доц. Стьопкін А.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«27» червня 2022 р., протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:
	4-й
	Семестр
	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2,8 самостійної роботи здобувача – 2,5	Лекції
	24 год.
	Лабораторні
	24 год.
	Самостійна робота
	42 год.
	Вид контролю:
залік	

Метою вивчення дисципліни «Технології захисту інформації» є формування теоретичних знань щодо можливих небезпек і ступеня ризику втрат інформації, розуміння суті інформаційних процесів в криптографічних системах; застосування комп'ютерів для вирішення завдань шифрування і дешифрування, а також практичних навичок щодо забезпечення захисту програмної продукції.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
«Технології захисту інформації»**

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Демонструє знання з основних розділів інформатики.</p> <p>Уміє розробляти алгоритми розв’язування задач з інформатики, аналізувати складність й ефективність алгоритмів; реалізовувати алгоритми мовами програмування; обирати та застосовувати програмне забезпечення для розв’язання прикладних задач.</p> <p>Уміє застосовувати інформаційні та телекомунікаційні технології на уроці, у позакласній і позашкільній роботі.</p> <p>Уміє організовувати діяльність учнів на уроці із дотриманням правил і рекомендацій щодо здоров’язбереження школярів; впроваджувати засоби та методи захисту інформації та безпеки в мережі Інтернет.</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, диспут, дискусія; - наочні методи: спостереження, демонстрація; <p>практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз.</p>	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, оцінювання самостійної роботи, доповіді презентації, контрольна роботи, залік.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	зокрема		
л		лб	с.р.	
Тема 1. Загальні аспекти захисту інформації.	20	5	5	10
Тема 2. Криптографічні методи захисту інформації.	18	5	5	8
Тема 3. Безпека в інформаційних мережах.	18	5	5	8
Тема 4. Правила безпеки в Internet.	18	5	5	8
Тема 5. Програмні віруси та способи їх нейтралізації.	16	4	4	8
Усього годин	90	24	24	42

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Т.1. Загальні поняття захисту інформації. Закони України про захист інформації. Аналіз даних захисту. Право інтелектуальної власності та політика інформаційної безпеки. Управління безпекою. Розробка правил безпеки.	5
2.	Т.2. Міжнародні правила застосування шифру. Управління криптографією. Вимоги до криптографічних систем. Класифікація криптографічних методів. Проблеми та перспективи криптографічних систем. Управління ключами. Правове, організаційне та технічне забезпечення режиму електронного цифрового підпису.	5
3.	Т.3. Фізична безпека. Загальна характеристика систем захисту в інформаційних мережах. Аутентифікація та безпека мережі. Паролі. Користувацький інтерфейс. Телекомунікації та віддалений доступ. Резервне копіювання. Адміністрування інформаційних систем.	5
4.	Т.4. Інформаційні технології та право. Комп'ютерні злочини. Правила роботи з WWW. Обов'язки користувача. Правила використання електронної пошти. Адміністрування електронної пошти. Використання електронної пошти для конфіденційного обміну інформацією.	5
5.	Т.5. Комп'ютерні віруси та їх властивості. Класифікація вірусів. Основні види комп'ютерних вірусів та схеми їх функціонування. Структура комп'ютерних вірусів. Програми виявлення вірусів та заходи по захисту та профілактиці. Антивірусні пакети.	4
Разом		24

4.2. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні аспекти захисту інформації. (Розв'язування типових задач)	5
2.	Тема 2. Криптографічні методи захисту інформації. (Розв'язування типових задач)	5
3.	Тема 3. Безпека в інформаційних мережах. (Розв'язування типових задач)	5
4.	Тема 4. Правила безпеки в Internet. (Розв'язування типових задач)	5
5.	Тема 5. Програмні віруси та способи їх нейтралізації. (Розв'язування типових задач)	4
Разом		24

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні аспекти захисту інформації. (Опорний конспект, презентація)	10
2.	Тема 2. Криптографічні методи захисту інформації. (Опорний конспект, груповий проєкт)	8
3.	Тема 3. Безпека в інформаційних мережах. (Опорний конспект, презентація)	8
4.	Тема 4. Правила безпеки в Internet. (Опорний конспект, індивідуальний проєкт)	8
5.	Тема 5. Програмні віруси та способи їх нейтралізації. (Опорний конспект, порівняння алгоритмів)	8
Разом		42

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальна дисципліна викладається один семестр та оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Оцінювання здійснюється у вигляді поточного контролю знань, оцінювання лабораторних та самостійних робіт. Кожен здобувач може ознайомитись з розподілом балів за всі види роботи впродовж семестру (зокрема, в дистанційному курсі).

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до відома всіх здобувачів і виставляються в «Журнал обліку поточної успішності та відвідування занять».

Робота під час лабораторного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- опитування – повнота та ґрунтовність відповіді на задане запитання з теми заняття;
- виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований алгоритм виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в

завданні; за володіння формулами та математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

У разі відсутності на лабораторному занятті здобувач вищої освіти повинен самостійно виконати роботу та надати для перевірки.

При проведенні форм контролю знань максимально встановлений бал за кожною з тем може бути знижено у наступних випадках:

- за неповний розв'язок завдання;
- за кожна неправильну відповідь;
- за наявність помилок;
- за несвоєчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність обґрунтувань та висновків;
- за порушення академічної доброчесності.

Розподіл балів за темами

Тема	Практичні заняття	Самостійна робота	Залік
Тема 1.	10	10	0
Тема 2.	10	10	
Тема 3.	10	10	
Тема 4.	10	10	
Тема 5.	10	10	
Разом	50	50	100

Для визначення критеріїв оцінювання для отримання заліку потрібно зважати на такі загальні положення:

на оцінку «зараховано» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

оцінка «не зараховано» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		
За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 - 100 балів	відмінно	зараховано
75 - 89 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- групові проєкти;
- індивідуальні завдання;
- залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Горбенко Ю.І., Горбенко І.Д. Інфраструктури відкритих ключів . Системи ЕЦП. Теорія та практика. Харків. Форт. 2018 , 593с.
2. Іваночко С.Г. Криптологія. Львів: Національний Університет Львівська Політехніка, 2018. 46 с.
3. Інформаційна безпека: навч. посіб. / Ю. Я. Бобало [та ін.] ; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. Я. Бобала та д-ра техн. наук, доц. І. В. Горбатого ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. – 573 с.
4. Когут Ю. І. Корпоративна безпека: практичний посібник. Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021. – 460 с.
5. Козіна Г.Л. Криптографія від історії до сучасних стандартів: навч.посібник / Г.Л. Козіна. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 192 с
6. Лісовська Ю. Інформаційна безпека України: навч. посіб., Кондор, 2018. – 172 с.
7. Технології захисту інформації [Електронний ресурс] : підручник для студ. спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», спеціалізацій «Інформаційні технології моніторингу довкілля», «Геометричне моделювання в інформаційних системах» / Ю. А. Тарнавський; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,04 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 162 с.

Додаткова

1. Безущак О.О, Ганюшкін О.Г., Кочубінська Є.А. Навчальний посібник з лінійної алгебри для студентів механіко-математичного факультету. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2019. – 224 с.
2. Дискретна математика. Теорія множин і відношень. Комбінаторика. Числення висловлювань: навч. посіб. / Н. П. Тменова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2018. - 103 с.
3. Дрозденко В.О. Вища математика: необхідний теоретичний мінімум: навч. посіб. В.О. Дрозденко, О.Л. Дрозденко Б.: Пшонківський О.В., 2020. 264 с.
4. Он-лайн підручник з криптографії. Режим доступу: <https://cutt.ly/vYii7HQ>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Криптографія на Python: <https://habr.com/en/post/265309/>
2. Ліга Бізнес Інформ www.liga.net/
3. Математичний партнер. Режим доступу: <http://mathpar.com/>

4. Навчальна література www.pidruchniki.ws
5. Нормативні акти України www.nau.kiev.ua/
6. Основи криптології. Режим доступу:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4199>
7. Основні поняття криптології: <http://lib.mdpu.org.ua/e-book/kruptologiya/lect1.html>
8. Порівняння симетричних та асиметричних криптосистем:
<https://sites.google.com/site/sucasnikriptosistemik/home/porivnanna-simetricnih-zasimetricnimi-kriptosistemami>
9. Пошуковий сервер www.google.com.ua
10. Сервер Верховної Ради України www.rada.kiev.ua
11. Сервер української енциклопедії www.uk.wikipedia.org
12. Українське право www.ukrpravo.com
13. Шифрування у Python: <https://python-scripts.com/encryption-cryptography>

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс дисципліни на освітньому контенті в CMS Moodle
<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2291>